Organ Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej

REDAKCJA:
Kraków, Rynek Główny 30.
Telefony: dzienny 556-53, 585-10, nocny 566-53
Sekretariat czynny w godz. 11—13.

Cena zł 3

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „WIEDZA"

ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30.
Telefon: 585-10, wewn. 23.
Administracja czynna w godzinach 9—16, w soboty od 9—15.

NAPRZÓD

Dziennik Socjalistyczny

ROK 56

Kraków, piątek 6 czerwca 1947

NR 152

Ostra wymiana zdań w parlamencie francuskim

„Pański dekret jest nielegalny" stwierdza deputowany komunistyczny

PARYŻ, 6. 6. Uzasadniając swą inter[illegible] przez rząd rekwizycji wobec pracowników gazowni i elektrowni, deputowany komunistyczny Fajon, oświadczył, im. in. na Zgromadzeniu Narodowym:

„Pański dekret, panie premierze, jest nielegalny i stoi w rażącej sprzeczności z deklaracją rządową z dnia 21 stycznia. Rewindykacje pracowników nie mo[illegible]go stworzyć niebezpieczeństwa dla kraju. Stwarza ją natomiast fakt, że żądaniom tym nie czyni się zadość. Trzeba zatrzymać prowadzące do katastrofy przesuwanie się w prawo i wzmocnić unię socjalistów i komunistów'

Odpowiedź premiera Ramadier, [illegible] której oświadczył on:

„Jesteśmy świadkami rozszerzającego się ruchu strajkowego, jak gdyby istniał tajny dyrygent" — została entuzjastycz[illegible] przyjęta przez prasę prawicową, — stając się odskocznią dla ataku [illegible] partię komunistyczną.

„Park Presse", suponuje już zasadniczy zwrot w polityce francuskiej i wyża opinię, że Ramadier zrywa mosty z komunistami. Jedynym przedmiotem obaw dzienników prawicowych jest niepewność, czy polityka Ramadier uzyska aprobatę partii socjalistycznej. Wyrażane jest nawet przypuszczenie, że na przyszłej Radzie Krajowej SFIO część działaczy socjalistycznych zażąda dymisji premiera.

„Parisien Libre" wykazuje, że z tej naprężonej sytuacji mogą skorzystać inne elementy, a *„Combat"* pisze, [illegible] *„Ramadier stosuje argumenty, jakich n[illegible] zaparł by się de Gaulle"*.

W dalszym ciągu dziennik ostrzega przed przedstawianiem partii komunistycznej jako „wilka z obrazków Dis[illegible]", i pisze: „Jasne jest, że partia komunistyczna nie może mieć ambicji [illegible] do rewolucyjnego rozwiązania konfliktów [illegible]". *„Franc Tireur"* atakuje premiera „oblężonego jak w fortecy swoją polityką cen i płac", — a rozwiązanie widzi w uznaniu żądań pracowników oraz w powrocie do koncepcji rządu koalicyjnego z udziałem przedstawicieli partii komunistycznej i CGT.

Słowa, słowa...

Marshall o sytuacji gospodarczej Europy

NOWY JORK 6. 6. (Reuter). Sekretarz stanu Marshall przemawiając na uniwersytecie Harvard apelował do krajów europejskich, by je zapewnić, że Stany Zjednoczone „nie mogą uczynić o wiele więcej dla ulżenia Europie, jeśli narody europejskie lub przynajmniej szereg tych narodów nie uzgodnią wspólnego programu". Rząd amerykański — wywodził Marshall — nie może ustalić jednostronnie programu odbudowy ekonomicznej Europy. Jest to rzeczą samych Europejczyków. Sądzę, że inicjatywa powinna wyjść od Europy, rola Stanów Zjednoczonych powinna polegać na przyjaznej pomocy w ustaleniu programu europejskiego i późniejszym poparciu takiego programu europejskiego i o tyle, o ile Stany Zjednoczo[illegible] mogą to praktycznie uczynić. Zdaniem Marshalla Europa będzie potrzebowała pomocy z zewnątrz na najbliższe 3 lub 4 lata. Jest rzeczą logiczną, by Stany Zjednoczone pomogły w miarę swych możności w przywróceniu normalnych stosunków ekonomicznych [illegible] świecie, bez tego bowiem nie może być stabilizacji politycznej ani zapewnionego pokoju.

Profesorowie włoskich uniwersytetów w Krakowie
Szczegóły wewnątrz numeru na str. 2-giej

Nagy i Warga zostaną pozbawieni obywatelstwa węgierskiego

BUDAPESZT, 6. 6. (PAP) Do [illegible]skiego Zgromadzenia Narodowego wniesiony zostanie wniosek o pozbawienie obywatelstwa węgierskiego b. premiera Nagy i b. przewodniczącego parlamentu Wargi.

W Budapeszcie zwrócił uwagę fakt, że Warga otrzymał z rekordową szybkością zezwolenie na wjazd do amerykańskiej strefy okupacyjnej w Austrii. Sekretarz osobisty b. premiera Kvapocs, aresztowany w Budapeszcie w ubiegłą środę, został zwolniony.

Ksiądz Balogh, b. podsekretarz stanu w prezydium Rady Ministrów, złożył do władz kościelnych podanie o przyjęcie go z powrotem w poczet czynnego duchowieństwa.

Debata nad traktatami pretekstem do ataków na ZSRR

WASZYNGTON, 6. 6. (Reuter) W drugim dniu debaty nad traktatami pokojowymi z satelitami osi, senator Eastland z prawicy partii demokratycznej ostro atakował Związek Radziecki, domagając się „zajęcia zdecydowanego stanowiska". Estland czynił zwłaszcza Związkowi Radzieckiemu zarzuty w związku z sytuacją na Węgrzech.

Głosowanie nad ratyfikacją traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią i Węgrami wyznaczono na czwartek.

Nie tak jak u nas: w Moskwie deszcze

MOSKWA, 6. 6. (PAP) Po słonecz[illegible]ch dniach majowych w Moskwie na[illegible]piło silne ochłodzenie. Od kilku dni [illegible]ają ulewne deszcze. W ostatnich [illegible]ach maja fala deszczów przeszła na [illegible]nie całego Związku Radzieckiego. [illegible]ba jest dobrze nasycona wilgocią i ze [illegible]ystkich stron Rosji, Ukrainy i Bia[illegible]rusi donoszą, że urodzaj zapowiada się dobrze. Nie ma niebezpieczeństwa posuchy, jak to miało miejsce w roku ubiegłym.

W roku bieżącym klęska posuchy zagraża państwom Europy zachodniej.

Chłody w okolicach Moskwy wywołane zostały napływem fali zimnego powietrza z terenów podbiegunowych.

Tajna radiostacja niemiecka

LONDYN, 6. 6 (PAP) Korespondent agencji Reutera donosi z Berlina, że na fali 30 m. pracuje tajna radiostacja, nazywająca się „stacją im. Bormana".

Rozgłośnia ta rozpowszechnia różne alarmujące pogłoski wojenne.

Nowe szykany

BERLIN, 6. 6 (PAP) Jak donosi radio frankfurtskie, władze amerykańskie cofnęły w stosunku do samolotów węgierskich zezwolenie na przeloty nad amerykańską strefą okupacyjną w Niemczech i Austrii. Zakaz ten Amerykanie motywują odmowną odpowiedzią władz węgierskich na prośbę o zezwolenie na przelot nad Węgrami samolotów amerykańskiego towarzystwa lotniczego.

Dyplomaci węgierscy nie chcą wracać do kraju

BERN 6. 6. (PAP). Poseł węgierski w Szwajcarii Ferenc Gordon wystosował do ministerstwa spraw zagranicznych telegram, zawiadamiający, że odmawia powrotu do kraju i posłuszeństwa nowemu rządowi.

WASZYNGTON 6. 6. (PAP). Spośród dyplomatów węgierskich na placówce w Waszyngtonie 4 postanowiło pozostać w USA. Wśród nich znajduje się syn b. premiera Nagy.

Egipt wznawia stosunki z Włochami

LONDYN, 6. 6. (PAP). Agencja Reut[illegible] z [illegible] pra[illegible] wznowić stosunki dyplomatyczne z Włochami oraz z Watykanem.

Porozumienie między USA i Argentyną

WASZYNGTON, 6. 6. (Reuter). Stany Zjednoczone i Argentyna osiągnęły porozumienie w sprawie zawarcia umowy o wzajemnej pomocy pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a państwami Ameryki Łacińskiej, przewidzianej w akcie z Chapultepec.

Po konferencji pomiędzy prezydentem Turmanem, ministrem Marshallem i ambasadorem Argentyny Oskarem Ivanessivichem — Biały Dom zakomunikował, że obydwa państwa gotowe są podjąć wraz z innymi państwami Ameryki Łacińskiej pertraktacje w celu zawarcia umowy o wzajemnej pomocy.

Akt, podpisany w Chapultepec w stanie Mexico City 3 marca 1945 r., przewiduje wspólną akcję Stanów Zjednoczonych i państw Ameryki Łacińskiej przeciwko agresji. Obecne porozumienie interpretowane jest w Stanach Zjednoczonych jako zakończenie trwającego od roku sporu pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Argentyną w związku z niewypełnieniem przez Argentynę warunków, wymaganych w akcie z Chapultepec, a dotyczących wyeliminowania wpływów narodowo-socjalistycznych i usunięcia hitlerowców z kraju.

W Stanach Zjednoczonych uważają, że utorowana została obecnie droga do zwołania w Rio de Janeiro konferencji dla opracowania umowy w sprawie wspólnej obrony wszystkich republik amerykańskich.

Uznanie dla lotników polskich w parlamencie brytyjskim

ŁONDYN, 6. 6. (PAP) Odpowiadając w parlamencie na zapytanie wiceadmirała Taylora w sprawie udziału lotników polskich w bitwie o Wielką Brytanię, minister lotnictwa Noel Baker oświadczył, że w walkach tych brały udział dwie polskie eskadry samolotów myśliwskich i dwie polskie eskadry bombowców. Poza tym 68 lotników polskich służyło w eskadrach RAF-u. Według polskich źródeł Polacy zestrzelili wówczas ogółem 203 samoloty nieprzyjacielskie.

„Jasnym jest — dodał minister Noel Baker — że Polacy przyczynili się bardzo znacznie do naszego zwycięstwa nad Luftwaffe, a wszyscy członkowie RAF-u zgodnie uważają, że Polacy wykazali najwyższą waleczność"

O czym mówią w Pradze?

Austria schronieniem dla faszystów

Austria jest dziś miejscem schronienia kolaborantów i zbrodniarzy wojennych z Europy południowo-wschodniej, twierdził przedstawiciel Jugosławii Wilfan na konferencji w Londynie.

Zachodnia część Austrii jest dziś kryjówką band quislingowskich, które tam ukryte są pod firmą „DP". Według świadectwa posła do parlamentu austriackiego Ludwiga w Austrii znajduje się 600,000 „DP". Austria ma 7 milionów mieszkańców. Na każde dziesięć mieszkańców przypada więc w Austrii jedna osoba wysiedlona.

Kim są właściwie te osoby wysiedlone?

Prasa austriacka wskazywała, że jest wśród nich więcej niż 300,000 faszystów, którzy uciekli z Niemiec, Czechosłowacji, Jugosławii i Węgier. Większość z nich służyła w SS lub dokonała w swym kraju rozmaitych zbrodni wojennych. W Austrii są chorwaccy i serbscy faszyści, zbrodniarze wojenni Czechosłowacji, polscy andersowcy.

Zbrodniarze wojenni, którzy uciekli do Austrii nie siedzą tam w obozach pod strażą, jak to usiłuje przedstawiać prasa zagraniczna, ale są aktywnie czynni. W zachodnich strefach okupacyjnych Austrii są czynne ich komitety i ośrodki, które prowadzą otwartą działalność przeciw demokracji.

Przy niedawnym procesie zamachowców węgierskich wyszło na jaw, że utrzymywali oni łączność właśnie z uzbrojonymi węgierskimi organizacjami w brytyjskiej strefie okupacyjnej.

Na przykładzie Karyntii, gdzie jest wielu zbrodniarzy wojennych, zbiegłych z Jugosławii, widać jak faszyzm rodzimy wiąże się z faszyzmem importowanym.

Kanclerz Austrii Figl, omawiając sprawę usunięcia z Austrii osób wysiedlonych powiedział, że będą usunięci wszyscy, którzy nie mówią po niemiecku. — A więc niemieccy faszyści będą mogli pozostać.

Istnieje projekt przesiedlenia osób wysiedlonych do jakiegoś kraju za oceanem. Projekt ten oznacza, że setki tysięcy zbrodniarzy wojennych umknie spod ręki sprawiedliwości i stworzy zorganizowaną siłę gdzieś za oceanem.

(„Zemedelzke noviny", Praha).

W całej Francji strajkują fabryki — koleje...

PARYŻ 6. 6. (AFI). Wskutek strajku kolejarzy na dworcu Liońskim i dworcu Wschodnim pociągi dalekobieżne nie opuściły Paryża. Stolica Francji została wskutek tego odcięta od Niemiec, Szwajcarii i Włoch.

Kolejarze domagają się podwyżki płac i zwiększenia racji chleba. Wysłali oni delegację do ministra komunikacji z zapowiedzią, że jeżeli minister nie przyjmie przedstawicieli Federacji Robotników Kolejowych i nie wysłucha ich żądań — strajk obejmie wszystkie linie dalekobieżne.

W fabryce samochodów Hotchkiss 1400 robotników porzuciło pracę w środę rano. W zakładach Citroena trwa w dalszym ciągu strajk „zwolniony". W fabryce Renault znaczna ilość robotników porzuciła pracę.

Australia zbroi się:

Miliard dolarów na utrzymanie 70.000 armii

CANBERRA, 6. 6. (Reuter). Australijski minister obrony J. Dedman oświadczył w Izbie Reprezentantów, że Australia zamierza w najbliższych 5 latach wydać 250 milionów funtów szterlingów (około miliarda dolarów) na cele obrony.

Plan obrony Australii przewiduje utrzymanie 70-tysięcznej armii na stopie pokojowej. Flota otrzyma 2 lotniskowce na 36 samolotów każdy. Lotnictwo będzie się składać z 16 eskadr po 144 samoloty oraz 439 samolotów rezerwowych i 698 samolotów ćwiczebnych. Personel lotniczy ma liczyć ogółem 12 tysięcy osób, marynarka 15 tysięcy osób.

Minister Dedman zaznaczył, że w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych należy dążyć do jak największego ograniczenia zbrojeń, ale na razie trzeba poświęcić uwagę wspólnej obronie Imperium. Australia musi przyczynić się do odciążenia pod tym względem Wielkiej Brytanii.

Na wzorach amerykańskich chce się oprzeć armia egipska

NOWY JORK 6. 6. Przed swym wyjazdem do Egiptu, szef sztabu egipskiego, generał Ibrahim Attalia, który w ciągu sześciu tygodni na zaproszenie amerykańskiego Departamentu Wojny, zwiedzał urządzenia wojskowe, oświadczył, że jest zachwycony amerykańskimi metodami wyszkolenia wojskowego. Attalia dodał, że ma zamiar wzorować się na tych metodach przy zreorganizowaniu wojsk egipskich i zaznaczył, że ma zamiar zwiększyć zarówno armię lądową jak i marynarkę.

Ucieczka Abd-el-Krima popsuła stosunki francusko-egipskie

KAIR, 6. 6. (SAP). Brat Abd-el-Krima oświadczył przedstawicielowi dziennika Al Ahram, że nie było żadnego spisku celem uprowadzenia Abd-el-Krima do Egiptu i że emir z własnej inicjatywy postanowił opuścić okręt.

Dziennik atakuje gwałtownie Francję i żąda, ażeby rząd egipski odwołał swego ambasadora z Paryża, zamknął wszystkie instytucje francuskie w Egipcie i zabronił nauczania języka francuskiego we wszystkich szkołach i uniwersytetach.

Profesorowie włoskich uniwersytetów w Krakowie

Odwieczne węzły łączące Włochy z Polską, sięgające jeszcze czasu renesansu i baroku i poprzez uniwersytety, sztukę i politykę — pozostawiły żywe nici sympatii i najrozmaitszych zainteresowań ze strony obu narodów.

To też wycieczka uczonych włoskich, przybyłych do Polski dla nawiązania, a raczej wznowienia dawnych, kontaktów jest przyjmowana na prawdę gorąco.

Wczoraj goście przybyli w mury Krakowa, witani na dworcu przez wicewojewodę Rubińskiego i radcę mgr Judkiewiczową, w otoczeniu przedstawicieli nauki, literatury i sztuki oraz prasy. — Z gośćmi przybyła naczelnik Wydziału MSZ ob. Lutkiewiczowa w asyście prof. Arnolda i in. Uczeni włoscy reprezentują najrozmaitsze dziedziny wiedzy.

Są więc: z Uniwersytetu Rzymskiego Picone, profesor matematyki, Omodes-Zorini, fizjolog, Caglioti, chemia, Sapegro, literatura włoska, Maver, polonista, Amaldi, fizyka.

Z Uniwersytetu Florenckiego Abetti, astronomia, Negri, botanika, Devoto, lingwistyka.

Z Uniwersytetu w Pizie Russo, literatura włoska, Calogero, filozofia.

Z uniwersytetu w Bolonii Volterra, prawo rzymskie, Supino, hydraulika.

Z Uniwersytetu w Turynie Vallauri, elektrotechnika, Albenga, budownictwo.

Z Uniwersytetu w Pavii Fieschi, stomatologia.

Z Uniwersytetu w Padwii Jiocco, historia sztuki.

Z Uniwersytetu w Neapolu, Caccioppoli, matematyka.

W dniu wczorajszym zwiedzono Kraków oraz nawiązano kontakty ze światem naukowym, w dniu dzisiejszym rektor U. J. prof. Walter przyjmuje gości w Auli uniwersytetu, gdzie przemówi również w imieniu Towarzystwa „Dante Alighieri" prof. Dąbrowski. W dalszym programie jest zwiedzanie Wieliczki i Oświęcimia oraz zebranie, na które przybędą uczeni krakowscy.

Prowadzący wycieczkę z ramienia Włoch, prof. Maver, udzielił nam autoryzowanego wywiadu, który jest najlepszym wyrazem duchowej łączności Włoch z Polską:

— „Jechaliśmy przez Paryż na Warszawę, gdzie spędziliśmy dwa dni, podczas których profesorowie nasi dali szereg odczytów z różnych dziedzin wiedzy.

Zwiedziliśmy w Warszawie Muzeum Wojskowe i Narodowe a prof. Jiocco, historyk sztuki odbył wycieczkę do Wilanowa, skąd wyniósł niezapomniane wrażenie.

Zwiedziliśmy również Gdańsk, Gdynię i Wrocław".

— *Jakie są dotychczasowe wrażenia z pobytu Panów w Polsce?*

— Uderzyła nas przede wszystkim niesłychana inwencja i witalność Warszawy, której monumentalne budowle leżą w gruzach, ale synowie jej trwają niezłomnie na posterunkach pracy.

Bylibyśmy szczęśliwi, gdyby nasze porty rozkwitały tak bujnym ruchem, jak port Gdańska. Odbudowany w [...]cznej mierze czyni niesłychane wra[...] przepełniony ponprostu okrętami, — wśród których uderza znaczna liczba skandynawskich flag.

Imponujące wrażenie uczyniła „Fawag" — Państwowa Fabryka Wagonów we Wrocławiu.

— *Czy Włosi interesują się Polską jej językiem?*

— Najlepszym dowodem jest prowadzona przeze mnie katedra języka i literatury polskiej, na której studenci pracują z zamiłowaniem. Dwaj z nich, najwybitniejsi mają przy pośrednictwie MSZ przybyć na wakacje do Polski dla bliższych studiów.

Ponadto 1.500 studentów polskich przeprowadzało w ostatnich latach studia na uniwersytetach w Rzymie, Bolonii i Turynie zarówno na naukach humanistycznych jak i medycynie. 150 z nich kończy obecnie studiu, aby powrócić do kraju z dyplomem i tu pracować przy odbudowie ojczyzny.

— *Czy nawiązane są już bliższe kontakty społeczne między Włochami a Polską?*

— Istniejące jeszcze przed wojną Towarzystwo Włosko-Polskie przystąpiło do wznowienia tej działalności we wszystkich większych miastach z centralą w Rzymie i dużym ośrodkiem w Turynie, gdzie znajduje się Muzeum Towiańskiego. Wnuczka przyjaciela sławnego poety polskiego Adama Mickiewicza, Bersano Begey jest docentką literatury polskiej na uniwersytecie turyńskim.

— *Czy uczeni włoscy interesują się Krakowem?*

— Warszawa „wzięła [...]" uczuciowo, po Krakowie spodziewamy się wrażeń ze świata nauki, sztuki i zabytków. — Tu chcemy zobaczyć naukę i historię Polski, wyrytą na prastarych murach tego zabytkowego miasta.

Wywiad przeprowadziła
STEFANIA SZADKOWSKA

Z dnia

Cena przyjaźni

Wielka Brytania, znajdująca się od dłuższego czasu w ciężkiej sytuacji gospodarczej, ma przed sobą wiele jeszcze trudnych momentów, wiele poważnych problemów do rozwiązania.

Bezwątpienia do uzyskania zachwianej równowagi dopomogłaby Anglii [...]zność uzyskania pomocy z zagranicy, a ściśle mówiąc — ze Stanów Zjednoczonych, które jedynie w danej chwili [...]gą tej pomocy udzielić.

Z drugiej strony — pomoc amerykańska nie stanowi rozwiązania w tej sprawie.

Od dawna już Wielka Brytania i Stany Zjednoczone konkurowały ze sobą w dziedzinie polityki gospodarczej. Na tym tle musiały zarysować się pewne różnice, które pogłębiają się szczególnie obecnie.

W dominiach brytyjskich, stanowiących główne źródło surowców i żywności Wielkiej Brytanii — Stany Zjednoczone widzą rynki zbytu dla swoich wyrobów przemysłowych. Po wojnie, kiedy przerost podaży grozi Ameryce poważnym kryzysem, polityka ekspanzji gospodarczej zarysowuje się szczególnie wyraźnie.

Nie bez znaczenia dla Wielkiej Brytanii są fakty takie, jak przeprowadzony ostatnio przez Stany Zjednoczone ma[...] polegający na czasowym wstrzymaniu się od zakupu kauczuku w dominiach brytyjskich, powodującym obniżenie ceny na ten podstawowy artykuł eksportu.

Nie ulega wątpliwości, że te i inne coraz liczniejsze posunięcia tego rodzaju mają na celu wykorzystanie dyplomacji dolarowej do wywarcia nacisku gospodarczego i zrealizowanie tą drogą postulatów politycznych, objętych jedną nazwą: „doktryna Trumana".

Nie ulega też kwestii, że w takiej sytuacji Wielka Brytania z niepokojem spogląda na zachodniego sojusznika, którego przyjaźń może okazać się nie[...] drogą. KART.

Co piszą inni?

„Kurier Popularny"

„Trudności żywnościowe w krajach najbardziej zniszczonych wojną są przed miotem ciągłej troski nie tylko tych rządów, na barki których spada trud pokonywania kłopotów, ale jednocześnie — międzynarodowych organizacji, które wykorzystywały zasoby krajów bardziej zamożnych i dokonywały rozdziału żywności. Dotychczas największą rolę w tej dziedzinie odegrała UNRRA. Organizacja ta została rozwiązana. Pomoc jednak jest konieczna. Obecnie będzie ona kontynuowana przez techniczny komitet Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Generalny sekretarz ONZ, zwrócił ostatnio uwagę na grożące ciągle katastrofalne niebezpieczeństwo braku żywności szczególnie w centralnej i południowej Europie. Sprawozdania specjalnej komisji stwierdzają, że Polska, Jugosławia, Włochy i Węgry muszą ciągle jeszcze liczyć na przywóz ziarna, mięsa i tłuszczu.

Delegat Polski wskazał, że sytuacja — mimo zaspokojenia najbardziej pilnych potrzeb — długo jeszcze będzie ciężka. Nadchodzące żniwa poprawią sytuację żywnościową, ale brak śpichlerzy, maszyn rolniczych i środków transportowych nie pozwolą najbardziej, potrzebującym krajom na całkowite wykorzystanie plonów. Należy, aby te opinie dotarły i były właściwie rozumiane przez te kraje, które znajdują się w dobrej sytuacji żywnościowej. Pomoc międzynarodowa jest w obecnych warunkach powojennych, zjawiskiem wynikającym nie tylko z dobrej woli zamożnych państw, ale z konieczności i obowiązku wobec tych wszystkich, których walka z hitleryzmem powiązana była z największymi ofiarami. Zrozumienie tego faktu musi być w świecie powszechne".

„Gazeta Robotnicza"

„Zbyt często dają się słyszeć uwagi, że przemysł pracuje nierentownie. Wprowadzony do budżetu ministerstwa przemysłu wpływ 38 miliardów złotych zdaje się przeczyć próbom uogólnienia na ten temat. Niestety mimo najszczerszych chęci w całym budżecie nie ma ani słowa wyjaśnienia co się na tę sumę składa, z których przemysłów i ile wpływa. Na odbytej przed kilkoma miesiącami ogólnopolskiej konferencji prasowej przedstawiciele przemysłu węglowego w odpowiedzi na pytanie dziennikarzy podali, że koszt własny wydobytej tony węgla wynosi około 500 zł, a przeciętna cena sprzedażna uzyskiwana przez Centralę Zbytu — 360 złotych. Od tego czasu wiele się zmieniło, ceny węgla zostały poważnie przez Rząd podniesione z dniem 1 kwietnia br., ale jaki jest obecnie stosunek ich do kosztów wydobycia tego nie wiemy. Jesteśmy przekonani, że wygląda on bez porównania lepiej, aniżeli wyżej podany, ciekawe byłoby jednak na ile. Niestety, tych liczb nie ogłasza się, a chwalebny zwyczaj zwoływania konferencji prasowych stosowany przez CZPW. poprzednio został obecnie zarzucony, podobnie zresztą jak i w innych przemysłach.

Jesteśmy zdania, że gospodarka w przemyśle państwowym nie może pozostawać tylko pod nadzorem Ministerstwa Przemysłu. Istniejący obecnie stan rzeczy nie jest zgodny z wymogami dobrej organizacji. Rada Wojewódzka PPS w Katowicach wysunęła postulat stworzenia Rad Nadzoru Społecznego w przemyśle. Wskazane byłoby również bliższe wejrzenie w gospodarkę przemysłową Naczelnej Izby Kontroli, jako organu niezależnego i objektywnego".

Nieszczęśliwy Paragwaj

W Paragwaju toczy się znowu wojna. Od dziesięciu tygodni koła wojskowe i lewicowe usiłują położyć kres dyktatorskim rządom prezydenta Higenio Morinigo, jednego z wielu uzurpatorów, którzy dla swoich ambitnych celów wykorzystywali ten nieszczęśliwy kraj. Coprawda już w ubiegłym roku miało miejsce powstanie pod przewodnictwem naczelnego dowódcy armii, lecz doszło wówczas do porozumienia i Marinigo pozostał przy władzy. Obecnie jednak wydaje się, że rozwój wypadków prowadzi do ostatecznego rozwiązania sytuacji. Jest już najwyższy czas na to, gdyż inaczej ludności Paragwaju grozi wymarcie.

Paragwaj, pierwsza z hiszpańskich kolonii, która oderwała się od macierzy, od przeszło 90 lat znajduje się w stanie rewolucyjnego wrzenia. Od śmierci Don Carlosa Antonio Lopeza w roku 1862 — który rządził coprawda w sposób dyktatorski, lecz zapewnił krajowi niezależność, popierał handel i komunikację, oraz nawiązał stosunki z zagranicą — nie było spokoju na tych terenach. Podczas gdy za rządów Lopeza ludność kraju z pół miliona wzrosła do miliona, już za panowania jego syna, Francisco Solano Lopeza — ludność spadła do 221.000. Tak więc w przeciągu 10 lat kraj stracił 6/7 swej ludności. Ubytek ten trzeba właśnie przypisać stałym wojnom i rewolucjom.

Jeśli weźmie się pod uwagę, że ludność kraju wynosi obecnie 800 tys. mieszkańców, czyli o 200 tys. mniej, co przed stu laty, to wówczas wyda się dziwnym, że mimo nielicznej ludności Paragwaj był tym państwem południowo-amerykańskim, które prowadziło najwięcej i przeżyło najwięcej rewolucyj. Poza Parcirą, oraz prawidłowo wybranym i zmarłym naturalną śmiercią w 1940 r. Estigarribią, żaden z prezydentów nie doszedł do władzy w sposób przepisany prawem.

Poza przegraną wojną w latach 1865—70, katastrofą była zwycięska wojna z Boliwią o tereny Chaco. Paragwaj odniósł wówczas pyrrusowe zwycięstwo. 10-letnia wojna (od 1928 do 1938) wyczerpała kraj ten zupełnie, tak że dziś jeszcze nie może on powrócić do równowagi. Obecnie władca Asuncionu utrzymuje 15.000-ną armię podczas gdy w handlu, przemyśle i rzemiośle pracuje zaledwie 12.000 osób. Nie może przeto nikogo zdziwić fakt, że dochód roczny wynosi zaledwie 10 dolarów na głowę. Te cyfry wykazują wyraźnie, że w takich okolicznościach kraj nigdy nie będzie mógł powrócić do równowagi. Dane te podkreślają śmieszność oświadczeń prezydenta Morinigo, dotyczących.. konieczności zwalczania komunizmu.

Niewątpliwie klika panująca swoim terrorem nad ciemną i przesądną ludnością, wstrzymuje historyczny proces rozwojowy, jaki prędzej czy później musi tu nastąpić. Dopóki bowiem nie dojdą do władzy prawdziwi, wybrani w demokratyczny sposób, przedstawiciele narodu, zamiast reprezentantów związku oficerskiego, „Fronte de Guerra", nie ma nadziei, aby sytuacja wewnętrzna Paragwaju uległa poprawie.

Sieć telefoniczna rośnie

(K) Szybkie tempo odbudowy kraju pokonuje ogromne zniszczenia, jakie poczyniła wojna w sieci telegraficznej i telefonicznej. Odbudowa i rozbudowa tego niezmiernie ważnego dla życia nerwu, łączącego miasta i osiedla postępuje stale naprzód.

W ciągu 1946 r. w dziale urządzeń liniowych odremontowano: 32.973 km linii napowietrznych, wybudowano 4.472 km nowych linii słupowych międzymiastowych i na sieciach miejskich, odremontowano 2.998 km odcinków kablowych międzymiastowych i 2.890 km kabli na sieciach miejskich, uruchomiono 2.491 obwodów telefonicznych, oraz 96 obwodów telegraficznych.

W dziale urządzeń stacyjnych zainstalowano i uruchomiono 1006 miejskich central telefonicznych ręcznych o ogólnej pojemności 21.796 numerów, 66 miejskich central automatycznych telefonicznych o ogólnej pojemności 10.680 numerów, oraz 228 abonamentowych central telefonicznych automatycznych o ogólnej pojemności 3.730 numerów.

Przyłączono do telefonicznych central miejskich 55.531 aparatów telefonicznych, uruchomiono 43 centrale telefoniczne międzymiastowe o 167 stanowiskach, 135 aparatów telegraficznych w tym 111 dalekopisów, zainstalowano 374 wzmacniaków telefonicznych.

Po słońce i zdrowie

Wyjazd dzieci krakowskich do Danii

(Ska) Z inicjatywy Polskiego Ministerstwa Oświaty, będącego w ścisłym porozumieniu z organizacją duńską „Red Barnet" — „Ratujcie dzieci" wynikła stała już akcja organizacji wczasów dla dzieci polskich w Danii.

Obecnie wyjeżdża do Danii na okres 2 miesięcy grupa dzieci z Polski, w tym 60-cioro dzieci z Krakowa. Są to najbardziej chude dzieci Krakowa, w wieku lat 8—12. Wszystkie zgodnie z wymaganiami postawionymi przez Duńczyków muszą być kompletnie zdrowe.

Kierownictwo i przeprowadzenie tej ważnej sprawy leży w kompetencji Kuratorium Krakowskiego, gdzie główną sprężyną odnośnych poczynań jest ob. Bogdanowiczowa. Dużą pomoc i obywatelskie stanowisko w przygotowaniu dzieci do wyjazdu okazali dwaj lekarze dr Hornung i dr Mulak z Nadzwyczajnego Komisariatu do walki z chorobami zakaźnymi. Wielką uczynnością wykazała się Miss Bratbury z Amerykańskiej Misji Kwakrów w Krakowie.

Dzieci tutejsze prócz badania przez naszych lekarzy musiały jeździć z Krakowa autami do Sosnowca, gdzie ordynujący tam specjalnie w tej sprawie lekarz duński przeprowadził bardzo ścisłą kontrolę zdrowia na skutek której wiele zgłaszających się dzieci odpadło z powodu zaczątków gruźlicy.

Dzieci zostały przygotowane do pobytu w Danii w sposób odpowiedni: wyuczono je doskonale śpiewania hymnu duńskiego a także szeregu polskich pieśni i tańców regionalnych. W charakterze konwojentki wyjechała ob. Fr. Korzeniowska, — wizytatorka Kuratorium Krakowskiego.

Pobyt w Danii został ciekawie pomyślany, dzieci nie mieszkają na koloniach ani w internacie, natomiast są one rozmieszczane po domach prywatnych. — Duńczycy nader chętnie zgłaszają się po dzieci polskie, nadzwyczaj serdecznie je traktują, okazując im dużo serca.

Rodziny polskie od lat osiadłe w Danii z otwartymi ramionami przyjmują małych przybyszów z kraju ojczystego.

W następnym turnusie wyjedzie jeszcze z okręgu krakowskiego 50 dzieci do Danii, 30 do Belgii i 75 do Czechosłowacji.

Zarządzenie dekoracji miasta

W związku z otwarciem „Dni Krakowa" Zarząd Miejski wzywa mieszkańców miasta do przybrania wszystkich domów na obszarze Krakowa chorągwiami o barwach państwowych i miejskich w dniach 7 i 8 br. Szczególnie starannie wypaść winna dekoracja domów śródmieścia, okolicy dworca gł. oraz ulic biegnących wzdłuż plant. Wzywa się również P. T. kupiectwo o dołożenie starań, aby okna wystawowe firm handlowych przybrały na okres „Dni Krakowa" wygląd zgodny z zasadami ładu i estetyki.

Opory warszawskie

Od wielu dziesiątków lat istnieje w Krakowie Państwowa Szkoła Przemysłowa. Historyczna nazwa tej szkoły była: „Państwowy Instytut Techniczny".

Szkoła ta wydała tysiące dzielnych budowniczych, inżynierów-mechaników, chemików, spotykaliśmy na najwyższych stanowiskach w przemyśle absolwentów tej szkoły, w której bodaj od 30, jeśli nie więcej lat, jest dyrektorem inż. Kostecki. Szkoła ta ma nawet polityczną tradycję. Pamiętamy, że wieloletnim dyrektorem tej szkoły był poseł do parlamentu wiedeńskiego Jan Rotter, przywódca Stronnictwa Demokratycznego. Następcą jego był znów wybitny demokrata, prof. U. J. Dr Ernest Bandrowski. A teraz trzecim dyrektorem-demokratą jest inż. Kostecki, wiceprzewodniczący Miejskiej Rady Narodowej.

Już w roku 1937 postanowiła Sejmowa Komisja Oświatowa Krakowskiej Szkole Przemysłowej dać charakter Wyższej Szkoły (nieakademickiej). Szkoła rozwijała się znakomicie, grono profesorskie było zawsze i jest świetnie dobrane. A jednak...

Wydział chemiczny został zlikwidowany, wydziały mechaniczny, elektryczny i budowlany pracują, ale przy ogromie niepojętych trudności. I w tej chwili, gdy właśnie krakowska znana szkoła powinna być jak najintensywniej popierana, Ministerstwo Oświaty zamierza poza Krakowem stworzyć jeszcze w roku bieżącym trzy szkoły inżynierskie wyższego typu, ale nieakademickiego.

W tej sytuacji powinna Miejska Rada Narodowa wystąpić z energiczną akcją w kierunku stworzenia z Krakowskiej Szkoły Przemysłowej uczelni poważnej z cztero wydziałami, t. j. budowlanym, chemicznym, elektrycznym i mechanicznym i nie dopuścić do tego, by Szkoła, założona w roku 1835, w Odrodzonej Polsce ginęła.

Ze szkoły w Krakowie może korzystać młodzież z krakowskiego, kieleckiego i rzeszowskiego województwa.

Nie tylko Rada Miejska, ale i Zarząd Miejski powinien czuwać nad tym, by założony przed 112 laty przez Franciszka Stephana Humberta Krakowski Instytut Techniczny nie został przez Polaków zniszczony. (a. e.)

Na srebrnym ekranie

(Bg) Prace nad realizacją nowego polskiego filmu p. t. „Ulica Graniczna“ są w pełnym toku. Ekipa polska współpracująca z Czechami przy nakręcaniu tego filmu, dokonała już większości zdjęć w atelier w Barandowie. — Wszystkie główne role obsadzono aktorami polskimi, jedynie w epizodach występują [illegible]

Polscy filmowcy powrócą do kraju w końcu czerwca br. Pozostałe sceny i wykończenie filmu nastąpi w laboratoriach łódzkich. Dzięki współpracy z Czechosłowacją film ten ukaże się na ekranach już w sezonie jesiennym.

Atelier w Barandowie staje się obecnie centrum filmowym całej Europy. — W sezonie 1947—48 nakręcane tam będą filmy ekipy angielskiej i francuskiej. W ramach dalszej współpracy filmowej polsko-czechosłowackiej nakręcony zostanie w Czechosłowacji dokumentarny film o Polsce a w Polsce dokumentarny film czechosłowacki.

W najbliższym czasie mają przybyć do Polski dla zapoznania się z naszą wytwórczością filmową znani czechosłowaccy twórcy filmów kreskowych Truka i Ilewiec. Również w niedługim czasie ujrzymy na naszych ekranach dwa najnowsze filmy czeskie.

Jeden p. t. „Ludzie bez skrzydeł“ osnuty na tle pracy sabotażowej w czeskich wytwórniach lotniczych w czasie wojny oraz „Syrena“ film osnuty na tle walk czeskiego ruchu oporu. Z filmów amerykańskich wyświetlany będzie film p. t. „Te, którym składamy hołd“ oparty na przeżyciach sanitariuszek amerykańskich, w czasie walk z Japończyka[illegible]

Wystawa kół młodzieżowych PCK

(o. d.). Dnia 5 bm. dyr. Michalski otworzył wystawę kół młodzieżowych PCK przy ul. Syrokomli 21. Z kolei przemawiała prof. Karyś jako przewodnicząca kół młodzieżowych na Okręg Krakowski. Wystawa została zorganizowana przez 3 zakłady krakowskie, Gimnazjum Zawodowe Żeńskie, Liceum i Gimnazjum X-te oraz Liceum i Gimnazjum OO. Pijarów. Udział w wystawie wzięło 40 szkół krakowskich i 3 z terenu województwa.

Na eksponaty złożyły się pięknie wykonane afisze propagujące walkę z gruźlicą i jaglicą, szereg albumów, zawierających dowody i dokumenty z pracy kół młodzieżowych w czasie [illegible] jak listy do więźniów i ich pod[illegible]kowania, zabawki, wykonane przez zespoły kół młodzieżowych, a przeznaczone dla schronisk i sierocińców.

Największą atrakcją wystawy jest punkt sanitarny pięknie wyposażony we wszystkie potrzebne lekarstwa i opatrunki. Od dnia dzisiejszego w punkcie tym będą odbywać się pokazy opatrywania i bandażowania.

Całość jest pomyślana bardzo artystycznie, daje zwiedzającemu pełny obraz pracy młodzieży zorganizowanej w kołach PCK i jest bardzo pouczającą. Szczególnie wszystkie szkoły i organizacje młodzieżowe powinny się nią zainteresować.

Przed otwarciem „Dni Krakowa“

(K). Już w sobotę 7 bm. nastąpi w Krakowie uroczyste otwarcie Festiwalu Sztuki „Dni Krakowa“, który wznowiony zostaje po 7-o letniej przerwie wojennej. Program uroczystości inauguracyjnych przewiduje na godz. 17-tą uroczystość u stóp wieży ratuszowej w Rynku Gł., na którą złoży się inauguracyjne przemówienie prezydenta m. Krakowa i prezesa Komitetu Obywatelskiego Stefana Wolasa, zakończone podniesieniem sztandaru „Dni Krakowa“ z symbolicznym godłem „Lajkonika“. Po fanfarach ze szczytu wieży ratuszowej i produkcjach orkiestry reprez. kolejowej, zjawi się pod wieżą ratuszową herold miejski na koniu, w historycznym stroju w otoczeniu trębaczy i świty. Herold odczyta uroczysty manifest, ogłaszający otwarcie „Dni Krakowa“. Orszak herolda z orkiestrą dokona następnie ogłoszenia manifestu na 4-ch rogach Rynku i w kilku innych punktach miasta.

Po inauguracji na Rynku nastąpi uroczyste otwarcie nowourządzonych sal w Galerii Muzeum Narodowego w Sukiennicach, gdzie wystawione zostaną najcenniejsze klejnoty malarstwa polskiego, uratowane przed grabieżą okupantów. Na uroczystość tę złożą się: przemówienie wiceprez. m. inż. E. Tora oraz część muzyczno-wokalna, która obejmie „Pochwały Krakowa“ skreślone piórem poetów polskich dawnych i współczesnych.

Na zakończenie programu inauguracji „Dni Krakowa“ odbędzie się w Teatrze TUR „Scala“ uroczysta premiera „Wariatki z Chaillot“ J. Giraudoux.

Komitet Obywatelski „Dni Krakowa“ wzywa mieszkańców Krakowa o zachowanie w czasie uroczystości porządku, stosowania się do wskazówek organów porządkowych oraz okazanie wszystkim przyjezdnym gościnności i uprzejmości.

Komunikaty Partyjne

W sobotę t. j. dnia 7 czerwca o godz. 14-tej odbędzie się zebranie Komitetu PPS przy Zarządzie Miejskim w Gmachu PPS — Rynek Gł. Nr. 30 II piętro, pokój Nr. 52.

Referat polityczny wygłosi tow. poseł dr Drobner.

Referat samorządowy wygłosi tow. poseł wiceprezydent Nowicka.

Uprasza się o liczne i punktualne stawiennictwo.

* * *

Miejski Komitet PPS [illegible]mia, że wykupił bilety na sztukę „Dewaluacja Klary“ do Starego Teatru na dzień 11 czerwca 1947 na godzinę 19.15 oraz na sztukę „Pan Damazy“ na dzień 14 czerwca do Teatru Słowackiego na godzinę 15.30.

Bilety do nabycia w pokoju Nr 11 na „Dewaluację Klary“ dnia 8 bm., a na „Pan Damazy“ 9 bm.

* * *

W sobotę dn. 7 czerwca 1947 r. o godz. 10-tej rano odbędzie się w Powiatowym Komitecie PPS w Krakowie odprawa przewodniczących i sekretarzy Miejscowych, Gromadzkich, Miejskich i Gminnych Komitetów PPS pow. Krakowskiego.

Co gdzie i kiedy?

RADIO

na dzień 7 czerwca 1947 r. (sobota)

Kraków. 6.00 Sygnał czasu. 6.05 Dziennik. 6.20 Gimnastyka. 6.30 Muzyka. 6.57 Sygnał czasu. 7.00 Muzyka. 7.15 Wiadomości poranne, oraz przegląd prasy. 7.35 Program Rozgłośni Krakowskiej na dzień bieżący. 7.40 Muzyka. 8.30 Informacje ogólnopolskie. 8.40 Skrzynka PCK. 8.50 Audycja szkolna słowno-muzyczna. 9.35 Przerwa. 14.00 Artykuł Dra Buczkowskiego p. t. „Otwarcie Wystawy Wyspiańskiego w Muzeum Narodowym“. 14.15 Koncert życzeń. 14.45 „Odpowiadamy na listy“. 15.00 „Melodie świata“. 15.25 Z życia kulturalnego: „O twórczości malarskiej prof. Bronisława Jamontta“. 15.30 Skrzynka techniczna. 15.40 Recital fortepianowy. 16.00 Dziennik. 16.12 Muzyka rozrywkowa. 17.00 „Tu mówi Śląsk“. 17.15 „Przy sobocie po robocie“. 18.45 Audycja dla wsi. 18.55 Pogadanka gospodarcza. 19.05 Z zagadnień świata pracy: „Bezpieczeństwo i higiena pracy“. 19.15 Obrazek słuchowiskowy Tadeusza Chowańca p. t.: „Spółdzielnie zdrowia“. 19.45 Koncert reklamowy. 19.57 Sygnał czasu. 20.02 Dziennik wieczorny. 20.20 „Sprawy i ludzie“ 20.30 10-ta audycja z cyklu „Tria fortepianowe“. 21.00 „Siedem dni“ — słuchowisko poetyckie. 21.25 „Nasze pieśni“ — pieśni Stanisława Moniuszki. 21.45 Audycja rozrywkowa. 22.00 Kwadrans prozy „Popioły“ Stefana Żeromskiego. 22.15 Audycja Orkiestry Tanecznej. 23.00 Wiadomości dziennika. 23.15 Program na dzień następny. 23.25 Muzyka taneczna z płyt. 23.50 Program na dzień następny. 23.55 Z ostatniej chwili, sygnał czasu, hymn i koniec audycji.

W teatrach

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19 „Chory z urojenia“ Moliera z udziałem Antoniego Fertnera.

MIEJSKI STARY TEATR — duża sala godz. 19.00 „Ich czworo“, komedia G. Zapolskiej.

Mała sala — godz. 19.15 „Dewaluacja Klary“ Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej.

TEATR KAMERALNY TUR-u (Scala) godz. 19.30 „Świętoszek“ Moliera z udziałem Romarda Bujańskiego.

TEATR „KOMEDIA MUZYCZNA“ (Lubicz 48) — nieczynny.

„SIEDEM KOTÓW“ ul. Zyblikiewicza 1 godz. 19.45 „Pani Prezesowa“, komedia Hennequina i Webera z L. Kwiatkowską.

PAŃSTWOWA FILHARMONIA godz. 19.15. Występ skrzypaczki francuskiej Collete Frantz.

W Kinach

ŚWIT: Niewidzialny detektyw.
UCIECHA: Młodość Tomasza Edisona
WANDA: Serenada w dolinie słońca.
WARSZAWA: Wyspa bezimienna.
GDAŃSK: Zakazane piosenki
WOLNOŚĆ: Dni i noce
APOLLO I SZTUKA: Historia jednego fraka.

DZISIEJSZE ODCZYTY

Dr Z. Kulig: „O cukrzycy“ — godz. 19, sala odczytowa Ubezpieczalni Społecznej, ul. Pierwszego Maja 5. Wstęp wolny dla wszystkich.

Dyr. inż. St. Różański: „Zespół portowo miejski delty Wisły (Gdańsk, Gdynia, Elbląg)“ — godz. 13 — sala wykładów powszechnych U. J. ul. św. Anny 12. Wstęp wolny dla wszystkich.

Dr M. Brożek: „Z rzymskiej poezji ludowej“ — godz. 18 — w Seminarium Filol. Klas. U. J., ul. Piereckiego 3.

OSTATNIE 3 PRZEDSTAWIENIA „ICH CZWORO“ G. ZAPOLSKIEJ

Wystawiona na dużej scenie Miejskiego Starego Teatru z okazji 25-tej rocznicy śmierci znakomitej autorki doskonała komedia **„Ich czworo“** w reżyserii Romana Zawistowskiego, uznana przez znawców teatru za najlepsze przedstawienie w okresie powojennym, grana będzie jeszcze tylko 3 dni. Udział biorą: Barbara Ludwiżanka, Maria Bednarska, Janina Zielińska, Emilia Jaworska, Włodzimierz Macherski, Mieczysław Jabłoński, Jan Zieliński. Oprawa malarska Karol Gajewski. Początek punktualnie o godz. 19.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ

Dnia 6 czerwca b. r. Dr Fenster Władysław, Retoryka 18, m. 6, tel. 585.86.

DYŻURY APTEK

Rynek Główny 13, Floriańska 16, Długa 4, Zwierzyniecka 7, Retoryka 1, Plac Inwalidów 7, Krakowska 1, Grzegórzecka 9, Lubicz 7, Rynek Podgórski 9.

Odbito czcionkami Drukarni Nr 9 Spółdzielni Wydawniczej „Wiedza“ Kraków, ul. Orzeszkowej 7, Telefon 566-59. M—20157